
MEMORANDUM

Dringende prioriteiten van Brupartners in een context van lopende zaken

Tekst behandeld door

Raad van Bestuur

Tekst uitgebracht op

5 juni 2025

Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die de representatieve werkgeversorganisaties (BECI) vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die de representatieve middenstandsorganisaties vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector (BRUXEO) vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 ACLVB).

Context

In een geest van institutionele continuïteit en collectieve verantwoordelijkheid waren de sociale partners binnen Brupartners ruim voor de gewestverkiezingen van juni 2024 gestart met een grondig denkproces om de sociaaleconomische prioriteiten voor de legislatuur 2024-2029 te bepalen. Deze werkzaamheden, die op ernstige en gecoördineerde wijze werden uitgevoerd, passen in de traditie van sociale dialoog en tripartiet overleg dat al meer dan twintig jaar in het Brussels gewest van kracht is. Het was de bedoeling om het resultaat van deze werkzaamheden aan de volgende regering voor te leggen, teneinde onderhandelingen te openen en op actieve wijze bij te dragen aan de vastlegging van de gewestelijke beleidslijnen.

Op dit moment bevindt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich echter in een ernstige politieke impasse. Door het uitblijven van een nieuwe regering en de verlenging van het bestuur in lopende zaken kunnen er geen onderhandelingen worden gevoerd en kan het verwachte beleid niet worden verwezenlijkt.

Gezien deze institutionele verlamming hebben de sociale partners besloten om hun verantwoordelijkheid te nemen. Met het oog op de continuïteit van essentiële overheidsmaatregelen heeft Brupartners een reeks dringende prioriteiten vastgesteld die, ongeacht de politieke context, op zeer korte termijn moeten worden aangepakt. Deze prioriteiten zijn niet bedoeld als vervanging van een regeerprogramma, maar vormen een basis van minimale maatregelen die onmiddellijk moeten worden genomen in het rechtstreekse belang van de burgers, de bedrijven, de werknemers en de openbare diensten.

Gezien de aanhoudende politieke impasse kan de Regering in lopende zaken niet werkeloos blijven. Het is haar taak om binnen de grenzen van haar mandaat de behandeling van de meest dringende dossiers aan te vatten teneinde de continuïteit van de openbare dienstverlening en de economische en sociale stabiliteit te waarborgen.

De sociale partners bevestigen nogmaals hun gehechtheid aan de gestructureerde sociale dialoog en het tripartiete overleg als basis voor de Brusselse beleidsvoering. Zij blijven beschikbaar om zo snel mogelijk gesprekken te beginnen met een nieuwe regering, met het oog op het sluiten van een alomvattend sociaaleconomisch akkoord dat garant staat voor coherentie, doeltreffendheid en democratische legitimiteit voor de komende legislatuur.

Een jaar zonder regering: 10 economische en sociale prioriteiten volgens Brupartners

1. Budgetten en Financieringen

1.1 Budgetten 2025 en 2026

Brupartners vraagt om te worden geraadpleegd over de ontwerpbegrotingen voor 2025 en 2026, nog voor deze bij het Parlement worden ingediend. In deze presentatie zullen de verschillende betrokken beleidsdomeinen (huisvesting, mobiliteit, gezondheid, enz.) worden toegelicht en zal nogmaals worden gewezen op de behoeften inzake planning, zowel voor de werkings- als investeringsbudgetten.

1.2 Voorlopige twaalfden

In het algemeen vraagt **Brupartners** om een denkproces te voeren en duidelijke en geharmoniseerde richtlijnen vast te leggen met betrekking tot het “facultatieve” karakter van toelagen, terwijl sommige toelagen van structurele aard zijn. Een groot aantal toelagen wordt namelijk als “facultatief” beschouwd, terwijl ze structureel zouden kunnen worden gemaakt. Het veiligstellen van facultatieve toelagen is belangrijk voor de goede werking van de begunstigten en het behoud van de daarmee verbonden banen. Het ontbreken van duidelijke en geharmoniseerde richtlijnen heeft gevolgen, met name voor de verenigingssector, waar de definities van facultatieve toelagen variëren naargelang de subsidiërende instanties. Ook de indexering (of niet-indexering) van bepaalde toelagen varieert naargelang de subsidiërende instanties (zie hieronder).

Brupartners vraagt bovendien om een rendez-vousclausule (nog in 2025) vast te leggen voor de toekenning van de toelagen voor 2026, voor het geval de lopende zaken in 2026 blijven duren, om de uitbetaling van de bedragen te versnellen, de rapportering te vereenvoudigen en de facultatieve toelagen veilig te stellen.

Ten slotte dringt **Brupartners** aan op de nodige financiering tot eind 2025 van de facultatieve toelagen voor de sociale en gezondheidssector bij de volgende schijf van de voorlopige kredieten. Het gaat voornamelijk om historische financieringen die elk jaar worden verlengd en onmisbaar zijn voor de uitvoering van belangrijke maatschappelijke taken. **Brupartners** is van mening dat het niet mogelijk is om deze projecten op korte termijn (om de drie maanden, zonder perspectief en zonder indexering) te blijven beheren. Het is dan ook belangrijk dat deze projecten tot eind december 2025 met een positief vooruitzicht kunnen blijven functioneren, met een laatste schijf voorlopige kredieten (6/12 in plaats van 2 schijven van 3/12).

1.3 Indexeringen

Brupartners vraagt om een algemeen denkproces over de indexering van de financieringsmiddelen (toelagen, dotaties, sociale toelagen/steun, enz.), waarbij de gevolgen - voor de betrokken sectoren en werknemers - worden geïdentificeerd van de hervorming van de federale regering om de sociale uitkeringen en de barema's van het openbaar ambt te indexeren vanaf de derde maand die volgt op de maand waarin de spilindex wordt overschreden. Ingevolge de beslissing van de federale regering zullen de indexeringsmechanismen voor de lonen in de privésector echter niet worden gewijzigd. Door een domino-effect zouden bepaalde niet-commerciële sectoren de indexering van de lonen van hun personeel moeten toepassen vanaf de maand volgend op de overschrijding van de spilindex, terwijl hun toelagen, waarvan de regelgeving zich baseert op de federale indexeringswet, pas vanaf de derde maand zouden worden geïndexeerd. Dit besluit dreigt dus een vertraging te veroorzaken ten laste van de werkgevers. Zij kunnen geen twee maanden langer wachten op de overheidsfinanciering die nodig is om de continuïteit van de dienstverlening en de begrotingsneutraliteit te waarborgen. Ook moeten de betrokken instellingen wachten op de indexering van de lonen en sociale uitkeringen voordat zij hun tarieven voor zorg en huisvesting kunnen verhogen.

Brupartners vraagt daarom om een wettelijke aanpassing van de regelgeving inzake de indexering van toelagen en tarieven.

1.4 Renolution

Na twee onderbrekingen van de regeling in 2024 is het vertrouwen van de burgers en de sector van de energierenovatie ernstig aangetast, waardoor tienduizenden banen en het voortbestaan van talrijke Brusselse bedrijven in gevaar komen. Voor **Brupartners** is het herinvoeren van de premies belangrijk en dringend, enerzijds om een structurele crisis in de sector te voorkomen, maar ook om de klimaatdoelstellingen tegen 2033 en 2045 te halen. De actoren van Renolution hebben gewerkt aan een gezamenlijk voorstel met een maximumbudget van 60 miljoen euro voor een zo snel mogelijke herinvoering van deze premies in 2025. Dit voorstel betekent een vermindering met meer dan 50 % ten opzichte van de premieregeling in 2024. Er wordt bovendien aan herinnerd dat er verschillende financieringsbronnen en specifieke fondsen bestaan die voornamelijk moeten worden gebruikt voor de financiering van de Brusselse energierenovatie.

1.5 Europese fondsen

Ook de uitdagingen in verband met Europese financiering verdienen een onmiddellijke aandacht.

Ten eerste is voor het verkrijgen van steun uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor 2025 en 2026 ook een medefinanciering door de Brusselse instanties voor deze twee jaren vereist. Bovendien hebben de organisaties voor sociaalprofessionele inschakeling (OSPI) alleen voor 2025 een erkenning bekomen. Het is dus belangrijk dat de duur van de erkenningen wordt verlengd, zo niet gaat de ESF-financiering verloren en moeten de OSPI hun deuren sluiten.

Daarnaast acht **Brupartners** het noodzakelijk dat de OSPI voor meerdere jaren worden erkend, zodat ze in aanmerking kunnen komen voor Europese toelagen.

Ten slotte biedt het EFRO een Europese cofinanciering voor projecten die bijdragen aan de gewestelijke ontwikkeling en zo de financiële draagkracht van het Gewest, de bedrijven en de sociale organisaties versterken. Deze financiering versterkt ook het concurrentievermogen van het Gewest door innovatieve projecten te ondersteunen (onderzoek, circulaire economie, duurzame technologieën, enz.). Het EFRO bevordert bovendien de sociale integratie en de economische ontwikkeling. **Brupartners** acht het onontbeerlijk dat het Brussels gewest de medefinanciering verzekert, zodat strategische projecten niet worden uitgesteld of geschrapt en Brussel geen kansen mist op het vlak van innovatie, transitie en werkgelegenheid.

1.6 Financiële impact van verschillende federale hervormingen voor het Gewest en de Brusselse gemeenten

De hervormingen waartoe door de federale meerderheid werd beslist op het vlak van werkloosheid, politiezones en andere posten die zwaar wegen op de begrotingen van de gemeenten, waaronder het responsabiliseringsmechanisme inzake pensioenen, zullen aanzienlijke gevolgen hebben voor het Gewest en de Brusselse gemeenten.

Brupartners vraagt zich af welke compensaties de federale overheid zal bieden om deze gevolgen te ondervangen en welke steunmaatregelen er op het gewestelijke niveau zullen worden genomen. Hoe zal de gewestelijke steun worden vastgelegd vanuit contractueel oogpunt en hoe zullen de gemeenten worden betrokken bij de gewestelijke strategieën (huisvesting, mobiliteit, enz.)?

2. Werkgelegenheid en werkloosheid

2.1 Hervorming van de werkloosheid

Omwille van zijn sociaaleconomische kenmerken wordt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zwaar getroffen door de federale hervorming die de werkloosheidsuitkeringen beperkt tot twee jaar. Het is dringend om alle Brusselse actoren te mobiliseren om de gevolgen van de hervorming te ondervangen en Brussel van een ambitieus, krachtig en coherent werkgelegenheids- en opleidingsbeleid te voorzien, want dat is de enige manier om de uitdagingen het hoofd te bieden. Tegelijkertijd moeten de nodige gewestelijke en communautaire sociale steunmaatregelen worden geconsolideerd en moet het effectieve recht op een leefloon worden gewaarborgd overeenkomstig de geldende federale wetgeving, om de Brusselse bevolking niet nog meer in een precaire situatie te brengen.

Brupartners vraagt dan ook aan de Regering om een taskforce op te richten waarin alle actoren, die een rol zullen spelen bij de voorbereiding en uitvoering van het antwoord van Brussel, vertegenwoordigd zullen zijn. Deze taskforce moet minstens bestaan uit de Regering, de sociale partners, ACTIRIS, Bruxelles Formation, de VDAB, de OCMW's, de Werkwinkels/MLE, de PWA en vertegenwoordigers van verenigingen en particuliere opleidings- en arbeidsbemiddelingsinstanties (OSPI, SEGI, enz.).

Deze taskforce heeft tot doel de volgende hervormingen voor te bereiden:

- Opstelling van een register van alle structuren die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij opleiding en tewerkstelling, alsook van de begeleidings-, inschakelings- en opleidingsmaatregelen die zij aanbieden. De taken en voorzieningen van elk van deze structuren zullen worden geanalyseerd om de rol van elkeen ervan te verduidelijken, toegankelijke en kwalitatieve begeleiding voor alle doelgroepen te garanderen, dubbelgebruik te voorkomen, de impact op de doelstellingen te maximaliseren en de middelen zo efficiënt mogelijk te verdelen.
- Versterking van de transparantie van de arbeidsmarkt door een betere kennis van de beschikbare vacatures in het Brussels gewest.
- Op basis van deze werkzaamheden krijgt elke operator duidelijke opdrachten en kunnen synergiën worden gecreëerd. Zowel ACTIRIS als Bruxelles Formation en de VDAB moeten de respectievelijke toegangspoorten blijven voor tewerkstelling en opleiding, ongeacht de status of het type uitkering dat de Brusselaars ontvangen. Zo wordt een eenduidige commandostructuur gecreëerd. De modaliteiten voor de samenwerking tussen de OCMW's en de gewestelijke diensten voor werkgelegenheid en opleiding zullen worden vastgelegd.
- Behalve de kwestie van de prioritaire doelgroepen en de bijzondere aandacht voor NEET's, moet ervoor worden gezorgd dat elke Brusselaar kan genieten van een begeleidingstraject en een opleiding die adequaat is en aangepast aan de beperking in de tijd. Elke werkzoekende moet ook een definitief werkaanbod krijgen voordat zijn werkloosheidsuitkering afloopt. ACTIRIS moet bovendien contact opnemen met de werkzoekende zodra hij/zij zich inschrijft, om de elementen van dit traject te bepalen.
- Bepaling van de premies en steunmaatregelen voor werkgelegenheid en opleiding die door de hervorming worden beïnvloed (om hun werking te analyseren en de impact van de hervorming op elk van deze instrumenten na te gaan) en maatregelen nemen om deze in overeenstemming te

brengen met de nieuwe federale situatie en om ervoor te zorgen dat de premies en steunmaatregelen inzake werkgelegenheid altijd door werkgevers kunnen worden aangewend.

- Lancering van een communicatiecampagne om enerzijds werkzoekenden bewust te maken van de nieuwe maatregelen en om hen anderzijds te informeren over de jobmogelijkheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of in zijn hinterland.
- Een hervorming van de gelijkwaardigheid van diploma's bij de gemeenschapsregeringen bevorderen. Er moet snel worden overgegaan tot een ingrijpende hervorming van de gelijkwaardigheidsprocedures teneinde de inzetbaarheid en het welzijn op het werk van personen van buitenlandse afkomst die in Brussel op zoek zijn naar werk, te verbeteren.

3. Economische aantrekkelijkheid

3.1 Mobiliteit en toegankelijkheid

Brupartners identificeert een reeks aanpassingen en/of noodmaatregelen om de toegankelijkheid en mobiliteit te verbeteren en zo tegemoet te komen aan de behoeften van de Brusselaars, bedrijven, zelfstandigen en werknemers:

- Dringende investeringen (kaaien, tunnels);
- Beheer van de werven van METRO 3 (toegankelijkheid en uitvoering Overeenkomst Toots II);
- Betrokkenheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij de besprekingen over de werken aan de Ring en actieve communicatie hierover en inzake alternatieve mobiliteit;
- Ruimtelijke ordening (blauw-gele betonblokken & afsluitingen).

3.2 Veiligheid

Wijken die vroeger bruisten van handel en gezelligheid worden nu ontwricht door drugshandelaren en bendes. Er vinden zelfs schietpartijen plaats op het openbaar vervoer. De politie grijpt voortdurend in, maar er komt geen fundamentele strategie. Deze onveiligheid heeft ernstige gevolgen voor de Brusselse en gemeentelijke overheidsdiensten, voor bedrijven, voor werknemers die zich niet meer veilig voelen op weg naar hun werk en – vooral – voor het welzijn van de bewoners van deze wijken.

Brupartners acht het van essentieel belang dat de federale regering, de Brusselse regering, de burgemeesters en de Procureur des Konings rond de tafel gaan zitten om een duidelijk beleid uit te stippelen dat aan de uitdagingen beantwoordt, en een territoriale strategie uit te werken die gaat van preventie door versterking van de sociale en sanitaire eerstelijnsdiensten tot coördinatie van de aanwezige krachten (politie, spoorwegpolitie, veiligheidsagenten van de MIVB, enz.).

4. Welzijn en gezondheid

4.1 Groeionorm en financiering

Brupartners vraagt met aandrang dat er een groeionorm wordt vastgesteld om tegemoet te komen aan de stijgende vraag naar gezondheidszorg, met name op het gebied van geestelijke gezondheid, verslavingen, thuiszorg, enz., en dat de begrotingsenveloppes worden aangepast om te voorzien in de behoeften op het gebied van sociale acties, met name in de sector van de dakloosheid.

Ter herinnering: het Federaal Planbureau raamt de groeinorm voor de periode 2025-2029 op 3,2 % per jaar¹, en het Brussels gewest beschikt al twee jaar over geen groeinorm meer.

De verschillende investeringen ondersteunen ook een beleid van begrotingspreventie dat de toekomstige extra kosten voor de overheid beperkt. Hetzelfde geldt voor investeringen in zorginfrastructuur: deze zijn essentieel om het huidig gebouwenbestand goed te onderhouden en vooruit te kijken naar de toekomst.

* * *

¹ <https://www.plan.be/nl/publicaties/economische-vooruitzichten-2024-2029>, juni 2024, bladzijde 16.